

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Vtrùm verba consecrationis proferantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

XII. Quare nonnulli ex SS. Patribus asserunt consecrationem fieri benedictione & oratione.

XIII. Quo pacto S. Basilius in sua Liturgia post verba nostra consecrationis, orat ut super materiam iam consecratam veniat Spiritus Sanctus, & panem faciat corpus Christi.

Quod vero aliqui ex Sanctis Patribus dicant consecrationem benedictione & oratione fieri, vel ideo est quia consecrationem ipsam, orationem quandam esse existimabant, vel quia ad totam Missam respiciebant, quæ ratione diversarum precum, quas in eâ recitat Sacerdos, rectè dicitur oratio & benedictio.

Nec etiam obstat, quod Sanctus Basilius in sua Liturgia post verba nostra consecrationis posita, vocet materiam oblatam antitypon, seu figuram corporis Christi, & deinde orat ut super eam veniat Spiritus sanctus, & panem faciat corpus Christi: hoc, inquam, non obstat, solum enim hoc facit per recapitulationem quandam eorum, quæ in sacro usque ad illud gesta sunt, ut bene Coninck quaest. 78. artic. primo, dub. primo, num. nono, nam initio istarum precum dicit Sacerdos se ad altare accedere quasi iam Sacrificium inchoaturus, deinde orat ut veniat Spiritus sanctus super typum illum, & faciat corpus Christi, ubi licet post consecrationem loquatur, repræsentat tamen materiam oblatam tanquam ante consecrationem, sicut se repræsentabat quasi iam Sacrum inciperet, cum tamen jam mediâ ex parte sit perfectum, & ante has preces dixerit Diaconus ibi esse Eucharistiam. Unde sequentes preces repræsentativè solum dicuntur & ad ostendendum Spiritum sanctum esse mirabilis hujus mysterii auctorem, ut supra dictum est, vel petunt ut nobis fiat corpus Christi, & Sacramentum per veram gratiæ collationem, ut supra dictum est.

SECTIO SECUNDA.

Vtrum Verba consecrationis proferantur à Sacerdote recitativè, An significativè.

I. Quidam hæc verba proferri aium tantum recitativè.

TRIPLEX hac in re est opinio: Innocentius enim, Durandus, Ockam, Catharinus, & alii dicunt verba consecrationis à Sacerdote proferri tantum recitativè. Marfilus, Gabriel & alii, quibus subscribit Vasquez disp. 200. cap. 2. tantum significativè. Sotus, Suarez disp. 58. sect. quartâ, Bellarminus lib. quarto de Eucharistia, cap. decimo-quarto, Coninck quaest. 78. artic. tertio, dub. primo, num. 20. Tannerus & alii dicunt hæc verba, & recitativè & significativè proferri.

II. Quid sit verba ali qua proferri recitativè.

Notandum, recitativè aliquid proferri perinde esse atque narrari historicè tanquam quid dictum vel factum ab alio. Unde qui refert verba alterius, quantumcunque illa falsa sint, non tamen mentitur, quia ille ea non loquitur in propria personâ, sed tantum recenset, ut ab alio dicta, sicque verè refert mendacia alterius. Significativè vero tunc verba proferuntur, quando ipse loquens per ea aliquid intendit ex personâ vel propriâ quam sustinet, vel alienâ innuere, ita ut ipse mentiatur si res sic se non habeat sicut dicit.

III. Nulla est repugnantiâ, ut quis verba aliqua & recitativè proferat, & significativè.

Dico primò: nullam esse repugnantiâ quicquid contendit Cathetinus & Vasquez citatus, quo minùs eadem verba & recitativè proferantur, & significativè, nam ut optimè declarat Suarez sectione quartâ, sine, nil vetat ut quis simul reciterat, quo pacto docuit nos Christus orare, jubens ut dicamus *Pater noster*, &c. & orationem illam referendo, per eandem orationem oret,

ergo & proferendo verba consecrationis poterit eadem operâ intendere consecrare & significare id quod refert factum à Christo, quod eo minùs difficile est, cum Sacerdos in hoc ministerio gerat personam Christi.

Dico secundò: Verba consecrationis pronunciantur à Sacerdote recitativè, ita Suarez citatus, Bellarminus, Tannerus, Coninck, & omnes, qui & significativè & recitativè ea proferri asserunt cõtra Vasquez & paucos alios. Probatur assertio: Sacerdos enim ita profert verba consecrationis, ut intendat referre quid Christus dixerit, & fecerit, ut constat ex iis quæ formæ consecrationis in canone præmittuntur, *Qui pridie quàm pateretur accepit panem in sanctas ac venerabiles manus suas; item tibi gratias agens, benedixit, fregit, dedit, Discipulis suis dicens, Accipite & comedite, Hoc est enim corpus meum;* ubi sicut prioribus verbis refert Sacerdos facta Christi, ita posterioribus refert ipsius dicta; eodem enim tenore verborum referuntur utraque, nec ulla ratio, nisi petatur principium, assignari potest, cur non eodem modo procedat in utrisque referendis. Confirmatur: nam aliqua saltem verba Christi profert Sacerdos recitativè tantum & materialiter, ut particulam *enim, accipite, & comedite, &c.* ergo & formam consecrationis eodem modo proferre poterit, & profert.

Dico tertio: Verba consecrationis non recitativè tantum & materialiter, sed etiam significativè & formaliter à Sacerdote in Missâ proferuntur: ita Auctores supra citati pro tertiâ sententiâ. Probatur Conclusio, nam, ut docet Concilium Florentinum in decreto ad Armenos §. *Tertium est Eucharistia Sacramentum, Sacerdos in personâ Christi loquens, hoc conficit Sacramentum;* ergo non merè historicè refert verba Christi; sic enim non magis in personâ illius loqueretur Sacerdos, quàm quivis alius, qui dictum aliquid Christi, vel alterius referret. Confirmatur: Sacerdos enim ut consecret, debet verba ad hunc panem præsentem applicare, & illum, secundum aliquid saltem illius, per particulam *Hoc* demonstrare; ergo particula illa debet sumi significativè, & non merè narrative.

Hinc infero primò: Etsi omnia alia verba quæ in canone Missæ, formæ consecrationis adjunguntur, quibus significat se referre verba Christi, omittantur, & illa solum verba, quæ à Christo dicta sunt, à Sacerdote cum intentione consecrandi proferantur, validam fore consecrationem.

Infero secundò: Illa sola verba esse de essentiâ formæ, & consequenter ad consecrationem validè faciendam necessaria, quæ effectum consecrationis significant: unde licet omnia alia, quamvis prolata à Christo, omittentur, præter isthæc verba, *Hoc est Corpus meum, Hic est sanguis meus, vel calix sanguinis mei,* perficeretur validè consecratio, etsi grave sacrilegium admitteret, quisquis hoc modo consecraret.

Hæc itaque verba, *Accipite & comedite, seu bibite, particula enim, &c.* non sunt necessaria ad consecrationem. Nec etiam illa verba formæ consecrationis sanguinis, *qui pro vobis effundetur, seu effunditur juxta lectionem græcam, sunt de essentiâ formæ; primo quia hic sequeretur etiam illa verba, quod pro vobis tradetur, esse de essentiâ formæ, cum iis Græci utantur. Deinde multæ liturgiæ, ut Sancti Jacobi, Marci, Chrysofomi, Basilii, Æthiopum, verba illa in consecratione Calicis*

IV. Verba consecrationis proferuntur à Sacerdote recitativè.

V. Verba consecrationis etiam proferuntur significativè.

VI. Si hæc sola verba, Hoc est corpus meum, alius omnibus emissis, debent proferantur, valida est consecratio.

VII. Græciter tamen precaret, quisquis hoc modo consecraret.

VIII. Declaratur quomodo particula quadam pronuntiari solita etiam consecrationem, non solum de illius essentiâ.

calicis non ponunt, ut ostendit Suarez disp. quinquagesimâ nonâ, sect. primâ, quos tamen non habere formam validam consecrationis dici nullo modo debet, præsertim cum juxta Concilium Florentinum in literis unionis, Græci validè consecrent. Licet ergo Ecclesia justis de causis præcipiat ut illa verba eodem tenore cum essentialibus proferantur, non tamen sunt essentialia, ut de particulâ enim fatentur omnes.

IX. Verba illa, qui pro verbis effunduntur, &c. nec sunt de essentia, nec de substantiâ, formæ consecrationis.

Infero tertio cum Suariorum disp. 59. sect. primâ, Coninck numero trigésimo, contra Sotum in 4. dist. undecimâ, quæst. primâ, art. tertio, & alios Thomistas illa verba, qui pro vobis effundetur, &c. nec esse de essentia, nec de substantiâ formæ: distinguit enim Soto, & alii inter substantiam & essentiam formæ, unde, inquit, licet hæc verba non sint de essentia formæ, ita ut sine iis perfici non possit consecratio, sunt tamen de substantiâ, ita scilicet, ut de facto cum aliis verbis ad effectum illum concurrant, si eâ intentione à Sacerdote adhibeantur. Hoc tamen est falsum; cum enim priora effectum illum significant, sunt forma sufficiens, ergo non potest Sacerdos impedire quo minus iis positis ponatur Christus in Sacramento, magis quàm quivis minister positâ materiâ & formâ aliorum Sacramentorum impedire vel suspendere potest illorum effectum, si habeat debitam intentionem, hanc autem si non habeat, nihil omnino efficit.

X. Quid de verbis illis, novum Testamentum, in formâ calicis existimandum.

Quod si in formâ calicis à Sancto Luca positâ, capite vigésimo secundo, versu vigésimo, & à Sancto Paulo primâ ad Corinthios undecimo ponatur novum Testamentum tanquam essentia, ut aliqui volunt, est quia existimant sine iis sensum non esse perfectum, neque hæc verba sensum completum facere, *Hic est calix in sanguine meo.* Aliqui tamen, ut P. Coninck num. trigésimo secundo existimant illa verba non esse essentialia, sed sensum sine iis perficere posse.

XI. Quid de mente S. Thomæ circa verba illa calicis dicendum.

Tandem quoad mentem Sancti Thomæ, qui hic, articulo tertio dicit omnia illa verba in formâ consecrationis calicis positâ esse de substantiâ, seu essentia formæ, ut asserunt Thomistæ, qui omnes hanc sententiam ut Divi Thomæ mordicus defendunt præter Cajetanum, qui cum oppositum doceret, illa commentariorum ejus pars jusu Pii quinti expuncta est, quod Sancti Thomæ textum destrueret, ut refert Henriquez libro octavo de Eucharistiâ, capite decimo septimo, Suarez hic, disp. sextâ, sect. primâ, initio, & Tannerus tomo quarto, disp. quintâ, quæst. tertîâ, dubio primo, num. decimo sexto: quâ de causâ Bartholomæus Medina apud Henriquez & Tannerum citatus, hanc sententiam ut Sancti Thomæ defendens ait oppositum esse schismaticum & hæreticum, qui tamen, inquit Tannerus, nimis excessit, non advertens ex hujusmodi facto Pontificis per se non posse colligi pontificiam de ipsâ rei veritate definitionem.

XII. Rejicitur distinctio illa inter essentiam & substantiam formæ.

Soto itaque, Ledesma, & recentiores aliqui Thomistæ, ut hanc sententiam defendant, distinctionem, ut diximus, faciunt inter essentiam & substantiam formæ. Sed planè absre, ut clarè ostendit Suarez in commentario articuli tertii quæstionis septuagesimæ octavæ; pro eodem enim sumit Sanctus Thomas substantiam & essentiam, ut constat tum ex aliis locis, tum supra, quæstione sexagesimâ, articulo octavo, ubi generatim de formâ Sacramentorum sic habet: *Si diminuat aliquid eorum, qua sunt de substantiâ formæ sacramentalis, tollitur debitus sensus verbo-*

rum, & ideo non perficitur Sacramentum: ubi clarum est pro eodem sumere Sanctum Thomam substantiam & essentiam formæ.

Pater Coninck itaque in commentario articuli tertii, Suarez disp. sexagesimâ, sect. primâ, sine, & alii communiter asserunt Sanctum Thomam explicari omnino non posse: addit verò Suarez, nullam hac in parte irrogari Sancto Thomæ injuriam, si propter multarum Ecclesiarum & liturgiæ auctoritatem, ab illius quis opinione discedat, quam, inquit ille, sine dubio mutasset Sanctus Doctor, si vel liturgias illas, vel aliarum Ecclesiarum consuetudinem cognovisset, quod autem non cognoverit, exinde inquit suadetur, quòd nullam illarum faciat mentionem.

XIII. Dicunt alii qui S. Thomam hac in parte explicari non posse.

Dicere tamen fortè quis posset, solum velle Sanctum Thomam, verba illa hoc sensu esse de substantiâ formæ, quòd scilicet constituant propositionem unam cum verbis prioribus, quæ sunt substantia formæ, & sic ratione hujus propositionis fieri consecrationem, licet non per omnia verba, quæ in eâ continentur, omnia tamen juvant, imo necessaria sunt, ut factum Christi integre narretur. Quam expositionem licet Suarez duram vocet, & præter mentem S. Thomæ, præsertim cum nullus Thomistarum hoc eum modo intellexerit, videtur tamen aliquod in Sancto Thoma habere fundamentum, tum articulo tertio, quæstionis septuagesimæ octavæ corpore, ubi dicit per illa verba præcisè, *Hic est calix sanguinis mei*, significari conversionem vini in sanguinem eò modo, quo hæc verba, *Hoc est corpus meum*, significant conversionem panis in corpus: deinde articulo primo ejusdem quæstionis ponit hæc tantum verba, *Hic est calix sanguinis mei*, pro formâ consecrationis calicis.

XIV. Quomodo non improbabilius explicari posse videatur Sanctus Thomas.

SECTIO TERTIA.

Pro quo instanti verba consecrationis sint vera.

UT res hæc clariùs intelligatur, quæremus universim quo instanti propositio omnis vocalis secundum communem acceptionem hominum sit vera, de mentali enim, pro illo instanti est vera, pro quo ab eiciente intenditur: unde qui mente diceret, *Sol lucet*, vel *lucebit*, designat mente instans aliquod determinatum, vel non, sed solum loquitur de aliquo instanti vagè sumpto; si hoc secundum, sufficit quod pro aliquo instanti luceat, si primum, pro eo instanti lucere debet; quod mente designat is, qui propositionem elicit.

I. Quæstio hic præcisè de propositione vocali.

Hæc igitur in re Suarez hic, disp. quinquagesimâ octavâ, sect. quintâ ait, nisi aliquid peculiare in quibusdam propositionibus, de quibus postea, interveniat, propositionem vocalem per verbum est de præsentia efformatam, ut sit vera, solum requirere ut objectum pro aliquo instanti, quo propositio proferatur, ita se habeat, sicut propositio enunciat. Unde ut hæc propositio, *aër est lucidus*, sit vera, sufficit, inquit, quòd aer vel in primo instanti, vel ultimo, vel etiam quovis intermedio illius propositionis habeat in se lucem.

II. Prima sententia est, propositio nem vocalem de præsentia, solum requirere ut res dicta existat pro aliquo instanti prævisi propositionis.

Aliqui hanc sententiam exinde improbant, quòd si illa sit vera, sequatur si eodem tempore, quo Petrus dicit, *Sol lucet*, Paulus dicat, *Sol non lucet*,

III. Hanc opinionem ex nitionem ex lucet,